

AVRUPA İNSAN HAKLARINI VE ANA HÜRRİYETLERİ KORUMA SÖZLEŞMESİ'NE EK 8 SAYILI PROTOKOL¹

4 Kasım 1950 tarihinde Roma'da imzalanmış olan Avrupa İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Koruma Sözleşmesine (bundan böyle "Sözleşme" diye anılacaktır) ek işbu Protokolü imzalayan Avrupa Konseyi üyesi Devletler,

Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun çalışma usulünün geliştirilmesi ve özellikle süratlendirilmesi amacıyla Sözleşmenin bazı hükümlerinin değiştirilmesinin arzu edilir olacağını düşünerek,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde 1

Sözleşmenin 20. Maddesinin halihazır metni, aynı Maddenin 1. paragrafı haline gelecek ve buna aşağıdaki 4 paragraf eklenecektir:

"2. Komisyon, genel kurul şeklinde toplanacaktır. Bununla birlikte, herbiri en az 7 üyeden oluşan Daireler kurabilir. Daireler müesses içtihatlarla dayanarak ele alınabilecek veya Sözleşmenin yorumlanmasını veya uygulanmasını etkileyecek ölçüde ciddi sorun çıkarmayan, Sözleşmenin 25. maddesine göre yapılmış olan başvuruları inceleyebilir. Bu kısıtlama ve işbu Maddenin 5. paragrafındaki hükümler haricinde, Daireler, Sözleşme ile Komisyona tevdi edilmiş tüm yetkileri kullanacaklardır.

Aleyhine başvuruda bulunulan bir Yüksek Akit Tarafın Komisyona seçilmiş bulunan üyesi, başvurunun havale edildiği Dairede üyelik hakkına sahip olacaktır.

3. Komisyon, 25. Maddeye göre yapılmış olan bir başvuruyu, daha fazla incelemeyi gerektirmediği hallerde, oybirliği ile kabul edilemez ilan edebilme veya kayıttan düşürülmesine karar verebilme yetkisini haiz her biri en az 3 kişiden oluşan komiteler teşkil edebilir.

4. Bir Daire veya Komite, her zaman Komisyon genel kurulu lehine yetkisinden vazgeçebilir; aynı şekilde, Komisyon genel kurulu bir Daireye veya komiteye havale edilmiş bir davanın kendisine gönderilmesi talimatını verebilir.

5. Aşağıdaki yetkileri sadece Komisyon genel kurulu kullanabilir:

a - 24. Madde uyarınca yapılmış olan başvuruların incelenmesi,

b - 48. Maddenin (a) paragrafı uyarınca bir davanın Avrupa İnsan Hakları Divanı'na getirilmesi,

c - 36. Madde uyarınca usul kurallarının düzenlenmesi.

Madde 2

Sözleşmenin 21. Maddesine aşağıdaki şekilde düzenlenmiş bir 3. paragraf eklenecektir:

---

¹ İşbu Sözleşme, Bakanlar Kurulunun 3.1.1986 tarih ve 86/10231 sayılı kararına istinaden, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına Avrupa Konseyi Nezdinde Türkiye Daimi Temsilcisi Büyükelçi Filiz DİNÇMEN tarafından Strasbourg'da 4 Şubat 1986 tarihinde imzalanmıştır.

“3. Adaylar yüksek ahlaki vasıflarla mücehhez ve yüksek hukuki göreve atanmak için gerekli nitelikleri haiz ya da milli yahut milletlerarası hukuk alanındaki ehliyetleriyle tanınmış kişilerden olacaklardır.”

Madde 3

Sözleşme'nin 23. Maddesine aşağıdaki şekilde düzenlenmiş bir cümle eklenecektir:

“Görevleri süresince, Komisyon üyeleri olarak, bağımsızlıkları, tarafsızlıkları veya bu görevin gerekleriyle bağdaşmayan görevleri üstlenmeyeceklerdir.”

Madde 4

Sözleşme'nin 28. Maddesinin değişik metni, aynı Maddenin 1. paragrafı olacak; 30. Maddenin değişik metni ise 2. paragrafı olacaktır. 28. Maddenin yeni metni aşağıdaki şekildedir:

“Madde 28

1- Komisyon, kendisine havale edilen bir başvuruyu kabul ettiği takdirde:

a) Olayları tespit etmek amacıyla, tarafların temsilcileriyle birlikte başvuruyu inceleyecek ve gerekirse, ilgili Devletlerin, Komisyon ile fikir teatisinde bulunmalarından sonra, etkinliği için gerekli tüm kolaylıkları sağlayacakları bir tahkikat yapacaktır;

b) Aynı zamanda, Komisyon, işbu Sözleşmede tanımlanan şekliyle İnsan Haklarına saygı esasından hareketle, davanın dostane bir çözüm ile sonuçlandırılması için ilgili taraflara hizmet sunmaya amade olacaktır.

2- Komisyon, dostane bir çözüme varılmasını başarabilirse, konuya ilişkin olarak bir Rapor hazırlayıp ilgili Devletlere, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine ve yayınlanmak üzere Avrupa Konseyi Genel Sekreterine gönderecektir. Bu rapor yalnızca olayları ve varılan sonucu kısa olarak içerecektir.”

Madde 5

Sözleşme'nin 29. maddesinin ilk paragrafındaki “Oybirliği ile” ibaresi, “Üyelerin üçte iki çoğunluğu ile” şeklinde değiştirilecektir.

Madde 6

Aşağıdaki hüküm Sözleşme'ye dercedilecektir:

“Madde 30

1 - Dava sürecinin herhangi bir aşamasında, Komisyon, aşağıdaki sonuçlara varılması halinde başvurunun kayıttan düşürülmesine karar verebilir:

a - başvuru sahibi başvurusunu takip etme niyetinde değilse, veya

b - sorun çözümlenmişse, veya

c - başka herhangi bir nedenden ötürü, başvurunun incelenmesine devam edilmesi hususunda artık haklı bir gerekçe görmezse.

Ancak, Sözleşme tarafından tanımlanan İnsan Haklarına riayet öyle gerektiriyorsa, Komisyon başvurunun incelenmesine devam edecektir.

2 - Komisyon, bir başvuruyu önce kabul edip, sonra kayıttan düşürmeye karar verirse, olayları anlatan ve kayıttan düşürme kararını sebebleriyle birlikte içeren bir Rapor hazırlayacaktır. Söz konusu Rapor, bilgi için taraflara ve Bakanlar Komitesine iletilecektir. Komisyon raporu yayınlanabilir.

3 - Komisyon koşullarının haklı kıldığı kanısına varırsa, bir başvuruyu yeniden ele almayı kararlaştırabilir.”

Madde 7

Sözleşme'nin 31. Maddesinin 1. paragrafı aşağıdaki şekilde olacaktır:

“1. Şayet bir başvuru 28. (2. paragraf), 29. ve 30. Maddeler uyarınca bir sonuca bağlanmamış ise, Komisyon olaylar hakkında bir Rapor hazırlar ve taspit edilen olayların, ilgili Devletin, Sözleşmede öngörüldüğü şekliyle üzerine düşen yükümlülüklerinin ihlalini teşkil edip etmediği hususunda görüşünü bildirir. Raporla, Komisyon üyelerinin bu konudaki kişisel görüşlerini belirtebilir.”

Madde 8

Sözleşmenin 34. maddesi aşağıdaki şekilde olacaktır:

“Madde 20 (3. paragraf) ve 29. hükümleri haricinde, Komisyon, kararlarını mevcut ve oylamaya katılan üyelerin çoğunluğu ile alacaktır.”

Madde 9

Sözleşme'nin 40. Maddesine, aşağıdaki şekilde düzenleyen yedinci paragraf eklenecektir:

“7. Divan üyeleri, Divan'da kendi şahsi sıfatlarıyla yer alacaklardır. Görevleri süresince, Divan üyeleri olarak bağımsızlıkları, tarafsızlıkları veya bu görevin gerekleriyle bağdaşmayan başka görevler üstlenmeyeceklerdir.”

Madde 10

Sözleşmenin 41. maddesi aşağıdaki şekilde olacaktır:

“Divan, Başkanını ve bir veya iki Başkan Yardımcısını 3 yıllık bir süre için seçecektir. Bunlar tekrar seçilebilirler.”

Madde 11

Sözleşme'nin 43. Maddesinin birinci cümlesindeki “yedi” kelimesi, “dokuz” kelimesi ile değiştirilecektir.

Madde 12

1 - İşbu Protokol,Sözleşmeyi imzalayan Avrupa Konseyi üyesi Devletlerin imzasına açılacaktır. Bu Devletler, Protokol'ün bağlayıcılığı hususundaki rızalarını aşağıdaki şekillerde beyan edeceklerdir:

a - onay, kabul veya uygun bulma şartına bağlı olmaksızın imza, veya

b - onay, kabul veya uygun bulma şartına bağlı imza ve imzayı takiben onay, kabul veya uygun bulma

2 - Onay, kabul veya uygun bulma belgeleri, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edecektir.

Madde 13

İşbu Protokol, Sözleşmeye taraf olanların tümünün, 12. Madde hükümlerine uygun olarak, Protokol'ün bağlayıcılığı hususundaki rızalarını beyan ettikleri tarihten sonraki üç aylık devrenin sona ermesini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde 14

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Konseye üye Devletlere:

a - her imzayı;

b - her onay, kabul veya uygun bulma belgesinin tevdiini;

c - 13. Maddeye göre, işbu Protokolün yürürlüğe giriş tarihini;

d - işbu Protokole ilişkin her türlü işlemi, bildirimini veya haberleşmeyi bildirecektir.

Yukarıdaki hükümleri kabul zımında gereği gibi yetkili kılınmış aşağıda imzaları bulunanlar, işbu Protokolü imzalamışlardır.

Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanacak olan işbu Protokol, İngilizce ve Fransızca olarak ve her iki metin aynı derecede geçerli olmak üzere, tek nüsha halinde, 19 Mart 1985 tarihinde Viyana'da düzenlenmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Avrupa Konseyine üye Devletlerin her birine bu Protokolün aslına uygun tasdikli örneklerini tevdi edecektir.